

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Wstęp

Author: Leszek Mańczak

Citation style: Mańczak Leszek. (2017). Wstęp. "Przekłady Literatur Słowiańskich" (T. 8, cz. 2 (2017), s. 7-8).

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wstęp

W „Przekładach Literatur Słowiańskich” t. 8, część 2: *Bibliografia przekładów literatur słowiańskich* (2016) odnotowano tłumaczenia z literatur: bułgarskiej, chorwackiej, czeskiej, macedońskiej, serbskiej, słowackiej i słoweńskiej na język polski oraz z literatury polskiej na języki: bułgarski, chorwacki, czeski, macedoński, serbski, słowacki i słoweński. Bibliografia, którą przygotowujemy w naszym zespole wraz ze współpracującymi z nami badaczami z krajów słowiańskich, jest unikatowa, ponieważ uwzględnia zawartość tych publikacji (wyborów, antologii), które nie mają swego odpowiednika w literaturze wyjściowej i nie są powtórzeniem tak samo zatytułowanej książki w języku oryginału, oraz przekłady i oryginały wszystkich tytułów przetłumaczonych utworów, nawet w przypadku pojedynczych publikacji w czasopismach. Zgromadzenie tego typu informacji wymaga od autorów opracowań znajomości języka, literatury, kultury, instytucji i realiów zarówno kultury źródłowej, jak i docelowej, w niektórych przypadkach konieczny jest bezpośredni kontakt z osobami z pola wydawniczego (wydawcami, autorami, tłumaczami). Tak szczegółowej bibliografii przekładów literatur południowo- i zachodniosłowiańskich nie opracowuje żadna instytucja.

Nie wszystkie tłumaczenia zostały omówione. Przekłady bułgarsko-polskie i polsko-bułgarskie, czesko-polskie i polsko-czeskie, macedońsko-polskie, serbsko-polskie i polsko-serbskie, słoweńsko-polskie i polsko-słoweńskie za okres dwóch lat (2016—2017) planujemy zaprezentować w kolejnym tomie czasopisma. Komentarze przekładów literatury polskiej w Chorwacji i literatury chorwackiej w Polsce to analizy dotyczące w tej chwili jednych z najbardziej

poczytnych i ważnych autorów w obu krajach: Witolda Gombrowicza w Chorwacji, który ze swoją krytyką polskości, jak się wydaje, odkrywany jest na nowo przez chorwackiego czytelnika, oraz Miljenka Jergovicia w Polsce, który jest zdecydowanie najczęściej przekładanym chorwackim pisarzem w ostatnich latach (od 2010 roku ukazało się osiem przekładów jego książek). Ta wyjątkowa pozycja i popularność M. Jergovicia zyskała nowy wymiar. W 2016 roku ukazał się bowiem w Polsce przekład powieści *Wilimowski*, który był światową premierą wydawniczą tego utworu. W Serbii i w Macedonii literatura polska cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem, które po części jest również związane ze zmianą pokoleniową i pojawieniem się nowej generacji tłumaczy literatury polskiej. Czesko-polskie i polsko-czeskie oraz słowacko-polskie i polsko-słowackie związki literackie tradycyjnie już należą do najsilniejszych. Komentarz dotyczący przekładów literatury polskiej na Słowacji to ponownie monograficzny artykuł poświęcony tłumaczeniom utworów jednej autorki — Wisławy Szymborskiej. Pokazny dorobek w zakresie przekładów literatury czeskiej i literatury słowackiej w Polsce pokazuje, że polscy wydawcy i tłumacze (tymi samymi kryteriami kierują się wydawcy przekładów literatury polskiej w krajach południowej i zachodniej Słowiańszczyzny) zainteresowani są przede wszystkim autorami współczesnymi, którzy zdążyli już osiągnąć sukces literacki, potwierdzony w kulturze rodzimej literackimi nagrodami i wyróżnieniami. Autorzy zamieszczonych komentarzy uwzględniają w swoich tekstach instytucjonalne uwarunkowania działalności przekładowej, starając się za ich pomocą znaleźć odpowiedź na pytanie o kryteria wyboru tłumaczonych tekstów.

W niniejszym tomie, podobnie jak w poprzednich opracowaniach bibliograficznych, nie wszystkie wątpliwości zostały rozwiązane. Warto więc przypomnieć przyjęty sposób zapisu w takich sytuacjach: brak tytułu oryginału oznaczono jedną gwiazdką, brak nazwiska tłumacza — dwoma gwiazdkami, a brak tytułu oryginału i nazwiska tłumacza — trzema gwiazdkami.

Leszek Małczak